

över utlänningar och i ärende om svenskt medborgarskap för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men. I verksamhet för kontroll över utlänningar gäller sekretess också för anmälan eller annan utsaga av enskild, om det kan antas att fara uppkommer för att den som har gjort anmälan eller avgivit utsagan eller någon närstående till honom eller henne utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Beträffande beslut i ärende som avses i detta stycke gäller sekretessen dock endast för uppgifter i skälen.

I 12 kap. sekretesslagen finns särskilda bestämmelser om sekretess hos domstolar. I 12 kap. 1 § första stycket anges att om domstol i sin rättskipande eller rättsvårdande verksamhet från domstol eller annan myndighet erhåller uppgift som är sekretessbelagd där, gäller sekretessen även hos domstolen. Av 12 kap. 3 § första stycket sekretesslagen framgår att sekretess för uppgift i mål eller ärende i domstols rättskipande eller rättsvårdande verksamhet upphör att gälla i målet eller ärendet, om uppgiften förebringas vid offentlig förhandling i samma mål eller ärende. I paragrafens andra stycke anges att, om sekretessbelagd uppgift som avses i första stycket förebringas vid förhandling inom stängda dörrar, består sekretessen under den fortsatta handläggningen, om domstolen inte förordnar annat. Sedan domstolen har skilt målet eller ärendet från sig, består sekretessen endast om domstolen i domen eller beslutet har förordnat om det. Enligt 12 kap. 4 § första stycket sekretesslagen upphör sekretess för uppgift i mål eller ärende i domstols rättskipande eller rättsvårdande verksamhet att gälla, om uppgiften tas in i dom eller annat beslut i samma mål eller ärende. Enligt andra stycket skall första stycket inte tillämpas, om domstolen i domen eller beslutet har förordnat att sekretessen skall bestå. Förordnande att sekretessen skall bestå får inte omfatta domslutet eller motsvarande del av annat beslut, såvida inte rikets säkerhet eller annat intresse av synnerlig vikt oundgängligen påkallar det.

Enligt 30 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) skall rättens avgörande av mål grundas på vad handlingarna innehåller och vad i övrigt förekommit i målet. Av beslutet skall framgå de skäl som har bestämt utgången.

I förarbetena till sekretesslagen (prop. 1979/80:2 s. 102) framhölls vikten av att allmänheten har så stor insyn i domstolarnas verksamhet som möjligt. I anslutning härtill uttalades bl.a. följande.

Från denna synpunkt är det motiverat att domstolarnas avgöranden i största möjliga utsträckning är offentliga. Samtidigt måste emellertid beaktas att en långt driven offentlighetsprincip på detta område kan medföra skador både för det allmänna och för enskilda. En annan konsekvens kan bli att domstolarna av sekretessskäl underlåter att i sina avgöranden närmare gå in på vissa uppgifter som är av betydelse i målet och därigenom ger en ofullständig bild av de skäl som lett domstolen fram till dess ställningstagande. En utveckling i denna riktning skulle vara till skada för de rättsökande, som ju har ett starkt intresse av att domstolarna lämnar helt klarläggande motiveringar till sina avgöranden.

I propositionen uttalades vidare (s. 309) att det överlämnades åt domstolen att avgöra huruvida offentlighets- eller sekretessintresset skall tilläggas störst tyngd. Denna frihet för domstolen att göra en avvägning i det enskilda fallet utgör enligt

propositionen en motsvarighet till den frihet som domstolen har då den tar ställning i frågan huruvida en förhandling inför domstolen skall vara offentlig eller inte. Det förutsattes att domstolarna skulle vara restriktiva vid sekretessbeläggning av domar och beslut.

Mot denna bakgrund vill jag med anledning av uppgifterna i AA anmälan anföra följande.

Överprövningen av Migrationsverkets beslut i ärenden om uppehållstillstånd m.m. har den 31 mars 2006 förts över till särskilda migrationsdomstolar inom de allmänna förvaltningsdomstolarna. I motiven till reformen med en ny instans- och processordning anförde regeringen i en bakgrundsbeskrivning bl.a. att den tidigare handläggningen hade kritiserats för att insynen i denna för såväl parter som allmänhet varit dålig (prop. 2004/05:170 s. 105). Regeringen uttalade vidare att sekretesslagstiftningen inte borde ändras med anledning av den nya instans- och processordningen (s. 112). Den nu aktuella särskilda frågan om utformningen i sekretesshänseende av migrationsdomstolarnas domar och beslut behandlades inte i motiven till reformen. Frågan berördes vid en offentlig utfrågning under utskottsbehandlingen (2004/05:SfU17 s. 156), men ledde inte till några särskilda uttalanden av utskottet. Den har sedan berörts något i betänkandet SOU 2006:61 Asylförfarandet – genomförandet av asylprocedurdirektivet i svensk rätt (s. 115).

Vad gäller handläggningen i allmänhet i förvaltningsdomstolarna kan konstateras att i den övervägande delen av de måltyper som handläggs hos domstolarna gäller sekretess för uppgifter i målen. I vissa måltyper är sekretesskyddet för uppgifter om enskilda personliga förhållanden lika starkt som det som enligt 7 kap. 14 § andra stycket sekretesslagen gäller i verksamhet för kontroll över utläningar m.m., i vilken sekretesskyddet gäller med ett s.k. omvänt skaderekvisit som innebär en presumtion för sekretess. Jag kan som exempel nämna de mycket vanligt förekommande målen enligt socialtjänstlagen (7 kap. 4 § sekretesslagen). Trots detta är det enligt min erfarenhet oerhört sällsynt att förvaltningsdomstolar beslutar om sekretess för delar av innehållet i en dom. Förvaltningsdomstolarna har uppenbarligen sedan lång tid ansett att huvudprincipen att domstolars avgöranden skall vara offentliga väger mycket tungt. När förordnanden om sekretess har meddelats för innehållet i en dom har det såvitt jag vet oftast skett i mål om tvångsisolering enligt smittskyddslagstiftningen. Det som avsetts skyddas i dessa fall är uppgifter rörande den aktuella sjukdomssmittan m.m.

Av den s.k. offentlighetsprincipen följer att i den mån domstolen inte har förordnat om sekretess för en dom skall domen lämnas ut till den som begär detta.

Av den nyss lämnade redogörelsen för gällande rätt när det gäller migrationsdomstolarnas handläggning och prövning av sekretessfrågan framgår att området för domstolarnas självständiga beslutanderätt är mycket stort. JO brukar inte uttala sig i bedömningsfrågor av denna art. Klagomålen ger inte heller i övrigt anledning till någon åtgärd eller några uttalanden från min sida.

Jag har förståelse för den oro som har framförts angående att uppgifter i utlänningsärenden genom migrationsdomstolarnas avgöranden kommer att bli offentliga i större omfattning än vad som varit fallet i den tidigare handläggningsordningen. Jag tänker främst på risken för att olägenheter kan uppstå i vissa fall om känsliga uppgifter om asylsökande blir kända i deras hemländer. Jag översänder därför för kännedom en kopia av detta beslut till Regeringskansliet, Utrikesdepartementet och Justitiedepartementet.

Ärendet avslutas.